

INNHOOLD:

- Luking av høymole i frøengene
- Vekstregulering i rødkløver
- Antall dager fra blomstring til tresking
- Litt forberedelser til frøtreskinga
- Forberedt til treskeforsøk i prosjektet "Frøtap"
- Siste anbefalte sådato for de forskjellige artene

Luking av høymole i frøengene

Høymole er regnet som et ondartet ugras hvor det er strenge krav til innhold i såvaren. I ei frøeng er det normalt så få planter av høymole at den beste måten å fjerne den på er luking. Nå er planta lett å se i enga og den er dessuten lett å luke, rota sitter dårlig fast i jorda. Ta en tur i enga nå og ta med deg høymole ut av enga om den finnes der.

Høymole er et stedbundet flerårig ugras. Første året setter den en bladrosett som overvintrer, andre året frør den seg og roten lever videre. Tiden rundt St.Hans er perioden for "rotlausuka", det er da høymoleplantene er enklest å luke. Unge høymoleplanter (1-2 år gamle) har minst opplagsnæring i rot på stadium stor rosett. Eldre planter har minst opplagsnæring i rot ved stengelstrekking ("rotlausuka"). En velutviklet høymoleplante kan ha rot som går mer enn en meter ned i bakken. Det er imidlertid de øverste 5 cm av rota som har evne til å sette skudd, så ved luking er det disse 5 cm det er vesentlig å få med. Noen steder har vi også noe byhøymole, den kan også lukes i "rotlausuka", men den kan være noe mer utfordrende å få med seg alt av rotsystem, men det er de 5 øverste cm som er viktige her også, se bilde.

Venstre bilde: rota til Byhøymola. Høyre: Byhøymole

Vekstregulering i rødkløver

I rødkløver er det fortsatt aktuelt å vekstregulere dersom det ikke allerede er utført.

Rødkløver bør vekstreguleres med 100 ml Moddus M pr daa og det bør bladgjødsles med bor, 150 ml Bortrac pr daa, men disse midlene bør ikke blandes. Blandes Moddus M og Bortrac mister en mye av den positive effekten på frøavlinga. Vekstregulering utføres ved begynnende strekning i de fleste sortene bortsett fra i Yngve hvor det bør utføres noe seinere, ved begynnende knoppdanning. Også i de sortene som bør vekstreguleres tidlig vil det være positivt å vekstregulere seinere dersom en ikke har fått gjort det tidligere, men avlingsgevinsten blir litt redusert.

Kjølig vær de siste ukene har ført til sein utvikling av rødkløveren selv om det har blitt mye plantemasse, det er fremdeles svært lite knopper å se i enga.

Borgjødsling skal også utføres innenfor samme tidsrom, begynnende strekning til begynnende knoppdanning, men altså ikke samtidig med vekstregulering. Altså bør borgjødsling utføres tidlig i Yngve og seint i de øvrige sortene.

Antall dager fra blomstring til tresking

Vi ser det støver i engrapp nå og hvitkløveren er også i gang, da kan vi begynne å regne på hvor lenge det er igjen til skårlegging eller høsting. Nødvendigvis vil det variere med været, men tabellen under er i alle fall et utgangspunkt.

	Fra skyting til blomstring	Fra blomstring til:	
		Skårlegging	Direktetresking
Timotei	19	35	43
Flerårig raigras	15	33 (30-37)	40-45
Engsvingel	15	22-25	28-32
Rødsvingel	21	25	32-35
Hundegras	21	25-28	32-35
Engrapp	16	25-33	35-40
Engkvein		21(?)	
Hvitkløver		23-28 (nedsviing)	
Rødkløver		30-35 (nedsviing)	42-50

I kløverartene kan en ikke kun se på hvilken dag det er maksimal blomstring det må samtidig være godt vær for de pollinerende insektene, vi skal altså ha tilstrekkelig tørt og varm vær den dagen som vi legger til grunn for beregningen. I hvitkløver har det vært godt nok vær lenge!

I flerårig raigras må vi følge med i blomstringen ved å studere småaksene. Blomstringen starter ca midt på akset, og i småakset er det

blomsteranleggene nederst som starter først. Det er normalt at blomstringen i raigras strekker seg over lang tid, men under ugunstige forhold, regn, kan den bli ekstra lang, i år er derimot forholdene tørre og varme og vil sikkert føre til en mer ensartet modning.

Litt forberedelser til frøtreskinga

Ikke bare skal høstemaskiner være klare til frøtreskinga, tørka må også være klar. I tillegg er det noe enkelt utstyr som er kjekt å ha, det ene er en måler for luftgjennomstrømning i frømassen på tørka.

En annen sak er ei bøtte med tabell som viser frømassens reinhet ved å veie egenvekten. Vestfold frøavlerlag har skaffet film som kan klebes på egnet bøtte og med hjelp fra NLR Viken kan det printes på en tabell på bøtta som er tilpasset bøttas volum og vekt. Dersom du også har ei enkel vekt, f.eks. digital bagasjevekt, så kan du ha med dette i treskeren når du starter treskearbeidet og få en indikasjon på hvor rein frømassen blir. Ønsker du å laget en slik prøvebøtte så kan Vestfold frøavlerlag være behjelpelig. Få tak i ei passe solid bøtt, vei nøyaktig vekt på bøtta og mål nøyaktig volum av bøtta opp til kanten. Med disse tallene kan det lages en tabell som er tilpasset bøtta, da kan en enkelt fylle den til kanten, veie og lese av på tabellen forventet reinhet.

Kontakt frøavlslrådgivere i NLR Viken: john.ingar.overland@nlr.no eller silja.valand@nlr.no.

viser noen de frammøtte som studerer skjærebordet, det nedre viser raden med «tenner» som rasper av frøet.

Siste anbefalte sådato for de forskjellige artene

Art	Dato
Engrapp	10. juni
Rødsvingel	25.juni
Strandrør	25.juni
Hundegras	05.juli
Bladfaks	05. juli
Engsvingel	15.juli
Timotei	15. august

Det er fremdeles aktuelt å så gjenlegg og forvente frøavling neste år, vi tar derfor med denne tabellen igjen.

Alle Frønytt finner du også på <https://kornforum.nlr.no/fagartikler/froenytt->

Og på frøavlerlagets nettside <https://www.froavlerlaget.no>

Er du i tvil om frø – ta kontakt med din lokale frørådgiver.

Silja Valand	Norsk Landbruksrådgiving Viken	900 89 399
John Ingar Øverland	Norsk Landbruksrådgiving Viken	958 80 143
Trond Gunnarstorp	Norsk Landbruksrådgiving Øst	481 63 082
Astrid Gissingner	Norsk Landbruksrådgiving Agder	917 63 115
Nils Kristian Aker	Norsk Landbruksrådgiving Østafjells	452 44 182
Harald Solberg	Norsk Landbruksrådgiving Innlandet	957 69 860